AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 8 oktober 1987

aan de Portugese Republiek inzake de wijziging van het nationale alcoholmonopolie van commerciële aard jegens de overige Lid-Staten

(Slechts de tekst in de Portugese taal is authentiek)

(87/525/EEG)

I

Portugal is krachtens artikel 208 van de Toetredingsakte gehouden om onverminderd lid 2 van genoemd artikel met ingang van 1 januari 1986 haar nationale monopolies van commerciële aard, als bedoeld in artikel 37, lid 1, van het EEG-Verdrag, geleidelijk in dier voege aan te passen dat vóór 1 januari 1993 elke discriminatie tussen de onderdanen van de Lid-Staten, wat de voorwaarden van de voorziening en afzet betreft, is uitgesloten.

Afgezien van de in lid 2 genoemde produkten waarvoor bijzondere aanpassingsmaatregelen gelden, vallen in Portugal eveneens onder een monopolie als bedoeld in artikel 37 van het EEG-Verdrag :

— ethylalcohol, verkregen uit landbouwprodukten (landbouwprodukt, vermeld in bijlage II bij het EEG-Verdrag, zoals gewijzigd bij Verordening nr. 7 bis houdende opneming van bepaalde produkten in de lijst van bijlage II van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap [1]) en

— ethylalcohol, niet uit landbouwprodukten verkregen, van de posten ex 22.08 A en B en ex 22.09 A van het gemeenschappelijk douanetarief (NIMEXE-code 22.08-10 en 22.08-30), alsmede

— gedistilleerde dranken, verkregen uit wijn, bestemd voor de vervaardiging van portowijn, van de posten 22.09 C V a) en b) van het gemeenschappelijk douanetarief (NIMEXE-code 22.09-81 en 22.09-91).

De Portugese Staat heeft op het Portugese grondgebied het exclusieve invoer- en verkooprecht voor deze produkten uitsluitend aan zich gehouden. Het monopolie voor ethylalcohol wordt beheerd door de Administração geral do açúcar e do álcool (AGA) en het monopolie voor gedistilleerd, bestemd voor de vervaardiging van portowijn, wordt beheerd door het Instituto do Vinho de Porto (IVP).

In artikel 208, lid 1, tweede alinea, van de Akte is voorts bepaald dat de overige Lid-Staten jegens Portugal gelijkwaardige verplichtingen aangaan. In de overige Lid-Staten vallen deze produkten echter niet of niet meer onder een monopolie in de zin van artikel 37, lid 1, van het EEG-Verdrag.

Op grond van artikel 208, lid 1, derde alinea, van de Akte, doet de Commissie Portugal aanbevelingen met betrekking tot de wijze waarop en het ritme waarin de in dit lid voorgeschreven aanpassing moet worden verwezenlijkt.

II

Aangezien iedere precisering met betrekking tot het Portugese alcoholmonopolie ontbreekt, anders dan het geval is bij het monopolie voor aardolieprodukten waarvoor uitvoerige voorschriften in artikel 208, lid 2, van Akte zijn vervat, acht de Commissie het geboden om aan de hand van de criteria van artikel 33 van het EEG-Verdrag het ritme vast te stellen van de geleidelijke afschaffing van de ter zake bestaande kwantitatieve beperkingen. In dit artikel wordt de oorspronkelijke Lid-Staten een overgangsperiode van twaalf jaar toegekend en wordt een aanvankelijk contingent van ten minste 3 % van de nationale produktie vastgesteld, met dien verstande evenwel dat dit aanvankelijke contingent niet lager mag zijn dan de bilaterale contingenten die bij de inwerkingtreding van het Verdrag voor de andere Lid-Staten zijn opengesteld. Dit contingent wordt na het derde jaar op 5 % gebracht. Vervolgens wordt het contingent jaarlijks met ten minste 15 % verhoogd. Aan het einde van het tiende jaar moet ieder contingent ten minste 20 % van de nationale produktie bedragen.

III

De Commissie is van oordeel dat het voorschrift van artikel 208, lid 1, van de Toetredingsakte voor Portugal een aanpassing nodig maakt voor de vaststelling van de omvang van het aanvankelijke contingent en het jaarlijkse verhogingspercentage.

Naar het oordeel van de Commissie moet jegens Portugal rekening worden gehouden met de duur van de overgangsperiode die in artikel 208, lid 1, van de Toetredingsakte is vastgesteld en die op 31 december 1992 afloopt, en met de reeds verstreken tijd.

Wat de aanvankelijke contingenten betreft moet, naar analogie van het bepaalde in artikel 33 van het EEG-Verdrag, rekening worden gehouden met de bilaterale contingenten die voor de andere Lid-Staten zijn opengesteld. Overeenkomstig de doelstellingen van de Toetredingsakte moeten de vóór de inwerkingtreding van de Akte bestaande mogelijkheden tot handelsverkeer ten minste worden gehandhaafd. Het aanvankelijke contingent moet derhalve gelijk zijn aan het volume van het bilaterale handelsverkeer. Alleen bij ontstentenis van dergelijke bilaterale contingenten moet het aanvankelijke contingent worden vastgesteld op 3 % van de nationale produktie die gelijk is aan of, bij uitvoer, hoger is dan het binnenlands verbruik.

Bij de vaststelling van de aanvankelijke contingenten voor de drie in deze aanbeveling bedoelde produkten moet dus rekening worden gehouden met de produktie en met de invoer. Aangezien de toestand voor de drie genoemde produkten niet identiek is, moeten deze afzonderlijk worden behandeld.

[1] PB nr. 7 van 30. 1. 1961, blz. 71/61.

IV

1. Ten aanzien van ethylalcohol, verkregen uit landbouwprodukten, kan namelijk worden geconstateerd dat de nationale produktie ruwweg samenvalt met het binnenlands verbruik ; om deze reden zijn in het verleden slechts geringe hoeveelheden ingevoerd. De vaststelling van een aanvankelijk contingent aan de hand van de nationale produktie schijnt derhalve te stroken met de hierboven genoemde doelstellingen van de Toetredingsakte.

De Commissie is echter van oordeel dat tevens rekening dient te worden gehouden met het bepaalde in artikel 37, lid 4, van het EEG-Verdrag. Aan de bestaande regeling moet dus niet worden getornd voor zover deze bedoeld is om de afzet of de valorisatie van landbouwprodukten te vergemakkelijken ten einde gelijkwaardige waarborgen te geven voor de werkgelegenheid en de levensstandaard van de betrokken producenten, gelet op het ritme van de mogelijke aanpassing en van de noodzakelijke specialisatie. Deze regeling dient vóór het einde van de overgangsperiode echter volledig in overeenstemming te worden gebracht met de eisen van artikel 37, lid 1.

Gelet op de duur van de overgangsperiode en de reeds verstreken tijd, enerzijds, en op bovengenoemde doelstellingen, anderzijds, acht de Commissie voor 1987 een contingent van 6 % van de nationale produktie van ethylalcohol, verkregen uit landbouwprodukten, billijk en redelijk, evenals een jaarlijkse verhoging van dit contingent met 20 %.

2. Ethylalcohol, niet verkregen uit landbouwprodukten, wordt in Portugal niet vervaardigd. Het gebruik daarvan is in bepaalde sectoren, zoals bij voorbeeld de vervaardiging van dranken, uitgesloten. Het AGA voert daarom slechts geringe hoeveelheden in. Het volume van een aanvankelijk contingent kan dus slechts worden vastgesteld op basis van de invoer die metterdaad reeds heeft plaatsgehad.

Gelet op de reeds verstreken overgangsperiode is de Commissie van oordeel dat het aanvankelijke invoercontingent voor ethylalcohol, niet verkregen uit landbouwprodukten en afkomstig uit de andere Lid-Staten, in 1987 ten minste gelijk moet zijn aan 40 % van het hoogste jaarlijkse invoerniveau dat gedurende de jaren 1982 tot en met 1986 is bereikt.

3. Wat gedistilleerde dranken uit wijn betreft, bestemd voor de vervaardiging van portwijn, vormen de ingevoerde hoeveelheden daarentegen een belangrijk gedeelte van het binnenlands verbruik en gaan zelfs in de richting van een aanzienlijke overschrijding van de nationale produktie. Het IVP is verplicht te blijven invoeren omdat het belast is met de voorziening van de Portugese markt.

Deze situatie is fundamenteel anders dan die bij ethylalcohol, verkregen uit landbouwprodukten, waar de nationale produktie qua hoeveelheid de marktbehoeften dekt. In dit geval worden de mogelijkheden tot afzet van de nationale produkten door de opening van een invoercontingent onmiddellijk beïnvloed.

De opening van een dergelijk contingent, dat een monopolie treft dat zelf aanzienlijke hoeveelheden invoert, zal daarentegen als enig gevolg hebben dat eventueel de invoermogelijkheden van het monopolie worden beperkt, hoewel het monopolie trouwens altijd de vrijheid behoudt de hoeveelheden in te voeren die het op de nationale markt wil verkopen. Indien de door het monopolie in te voeren hoeveelheid groot is, verkeert het overigens in een gunstige situatie, omdat het aanbestedingen kan uitschrijven voor hoeveelheden die voor de grote producenten interessant zijn.

In verband met de vaststelling van een contingent voor deze produkten dient naar het oordeel van de Commissie derhalve te worden uitgegaan van de invoer die metterdaad door het Portugese monopolie is verricht. De Commissie is niettemin van oordeel dat Portugal niet verplicht is het volume van het aanvankelijke contingent vast te stellen op een niveau, overeenkomende met de totale invoer die in het verleden metterdaad heeft plaatsgehad. Hierdoor zou de vrijheid van handelen van het monopolie aanzienlijk kunnen worden beknot en zou de opdracht van het monopolie om eveneens zorg te dragen voor de afzet van de nationale produktie in gevaar kunnen komen, wat niet lijkt te beantwoorden aan de doelstelling van artikel 208 waarin niet een totale afschaffing van de bestaande regeling bij het begin van de overgangsperiode is voorgeschreven, doch uitsluitend een geleidelijke aanpassing gedurende deze periode.

In een situatie waarin de invoer door een monopolie aanzienlijk boven de nationale produktie ligt, zoals in 1986, en gelet op de duur van de overgangsperiode, acht de Commissie het billijk dat een contingent voor het tweede jaar wordt vastgesteld, gelijk aan 25 % van de invoer van het jaar 1985. In dit geval kan geen beroep worden gedaan op artikel 37, lid 4, omdat gedistilleerde dranken uit wijn geen landbouwprodukten zijn in de zin van het EEG-Verdrag.

Evenwel dient met de uitwerking van de bepalingen in de Toetredingsakte rekening te worden gehouden en met name met de bepalingen waarmee de overgangsperioden voor de toepassing van het gemeenschappelijke landbouwbeleid in Portugal werden vastgelegd.

V

Om deze redenen, en onder voorbehoud van het standpunt dat zij later, op grond van de met de toepassing van deze aanbeveling bereikte resultaten, zou kunnen innemen, doet de Commissie aan de Portugese Republiek, overeenkomstig artikel 208, lid 1, derde alinea, van de Toetredingsakte, de aanbeveling :

1. — voor ethylalcohol, verkregen uit landbouwprodukten, dat in Portugal aan een nationaal monopolie van commerciële aard is onderworpen, een contingent te openen, ten minste gelijk aan 6 % van de nationale produktie in 1986, voor het resterende tijdvak van 1987 ;
   — voor ethylalcohol, niet verkregen uit landbouwprodukten, dat in Portugal aan een nationaal monopolie van commerciële aard is onderworpen, voor het resterende tijdvak van 1987 een contingent te openen, ten minste gelijk aan 40 % van de hoogste jaarlijkse invoer, bereikt in de jaren 1982 tot en met 1986 ;

— voor gedistilleerd uit wijn, bestemd voor de vervaardiging van portwijn, dat in Portugal aan een nationaal monopolie van commerciële aard is onderworpen, voor het resterende tijdvak van 1987 een contingent te openen, ten minste gelijk aan 25 % van de invoer bereikt in het jaar 1985 ;

— voor 1988 de contingenten van 1987 te verhogen met 20 % ;

— de volgende jaren de contingenten van het voorafgaande jaar te verhogen met 20 %.

Het uitgangspunt is dat uiterlijk na 31 december 1992 geen enkele kwantitatieve beperking meer is toegestaan.

De contingenten zullen op doorzichtige, objectieve en niet-discriminerende wijze worden beheerd. Zij zullen toegankelijk zijn voor alle andere importeurs dan de monopolies ; de in het kader van deze contingenten ingevoerde produkten mogen in Portugal niet het voorwerp vormen van exclusieve verkooprechten.

2. alle belanghebbenden door middel van een passende bekendmaking, inzonderheid door bekendmaking in het officiële blad van de Portugese Republiek (Diário da República) van een bericht aan de importeurs, in kennis te stellen van de hun in het kader van bovengenoemde contingenten geboden mogelijkheden om in de andere Lid-Staten de hierboven bedoelde produkten te betrekken.

Gedaan te Brussel, 8 oktober 1987.

Voor de Commissie

Peter SUTHERLAND

Lid van de Commissie